

ISLAMSKA SKUPNOST V REPUBLIKI SLOVENIJI

Grablovičeva 14,

p.p.2725,

1001 Ljubljana, Slovenija

tel.: +386 1 2313 625

fax.: +386 1 2313 626

e-mail: mesihat@islamska-skupnost.si

NEVZET PORIČ, TAJNIK

T.: +386 1 2313 625

F.: +386 1 2313 626

e-mail: nevzet.poric@islamska-skupnost.si

HARIS MURATAGIĆ, SVETOVALEC ZA EKON. ADMIN. VPRAŠANJA

T.: +386 1 2313 625

F.: +386 1 2313 626

e-mail: haris.muratagic@islamska-skupnost.si

Islam v Sloveniji je neavtohtona religija in druga največja religija (za krščanstvom). Trenutno (2006) obstajata dve islamski verski organizaciji: Islamska skupnost v Republiki Sloveniji (prevladujoča) in Slovenska muslimanska skupnost (manjšinska). Obe organizaciji izvajata najbolj liberalno vejo islamskega prava, ki sledi na doktrini šole hanafi.

Zgodovina

Prvi pomembnejši pojav islama na področju današnje Slovenije je bil med turškimi vpadi, ko so muslimani vdirali z namenom plenjenja. Zaradi tega ima islam še danes omadeževano podobo, saj ljudje še zmeraj enačijo islam s srednjeveškimi dogodki.[navedi vir]

Drugi pomembnejši pojav je bil v času Avstro-ogrske monarhije, še posebej med prvo svetovno vojno, ko so bili na soško fronto poslani muslimanski Bošnjaki. Le-ti so v novembru 1916 zgradili tudi prvo in do sedaj edino džamijo v Sloveniji (džamija v Logu pod Mangartom).

Stalna večja naselitev muslimanov je pa značilna za drugo polovico 20. stoletja, ko so se Bošnjaki v času Socialistične federativne republike Jugoslavije preseljevali v gospodarsko bolj razvito Slovenijo, kjer so dobili zaposlitev v novozgrajenih gospodarskih objektih.

Leta 1991 se je na popisu prebivalstva Slovenije za muslimane izreklo 29.586 (2,7 % vsega prebivalstva), ki so zelo velika večina bošnjaškega rodu.

Islamska skupnost v Republiki Sloveniji ; (kratica ISRS) je največja muslimanska skupnost v Sloveniji in druga največja verska skupnost (za rimskokatoliško).

Število vernikov

Leta 1991 se je na popisu prebivalstva Slovenije za muslimane izreklo 29.361 (1,5 % vsega prebivalstva). Leta 2002 se je na popisu prebivalstva Slovenije za muslimane izreklo 47.488 (2,4 % vsega prebivalstva). Večina muslimanov je bošnjaškega rodu. Največja koncentracija muslimanov se nahaja v Ljubljani in okolici ter na Jesenicah.

Organizacija

Vrhovni organ skupnosti je Mešihat Islamske skupnosti v Sloveniji, ki je izvršilni organ Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji in je odgovoren Zboru Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji. Islamska skupnost v Republiki Sloveniji je sestavni del Rijaseta Islamske skupnosti v Bosni in Hercegovini. Mešihat vodi mufti Slovenije (trenutno je Nedžad Grabus).

Celoten slovenski prostor je nato razdeljen na t. i. džemate (odbore):

Džemat Celje

Džemat Kočevje

Džemat Koper

Džemat Kranj

Džemat Jesenice

Džemat Ljubljana

Džemat Nova Gorica - Ajdovščina

Džemat Maribor

Džemat Postojna

Džemat Škofja Loka

Džemat Trbovlje

Džemat Novo mesto

Džemat Sežana

Džemat Tržič

Džemat Velenje

Objekti

Mufti Islamske skupnosti v Sloveniji Nedžad Grabus je v jutranji bajramski molitvi, ki so jo pripravili v Ljubljani, poudaril, da Islam v svojem imenu nosi močno sporočilo miru. "Naša vera ima smisel, če je mirna, duhovno zrela in povezovalna proti vsem oblikam ekstremnih in nasilnih dejanj," je dejal.

Vernikom na osrednji bajramski molitvi v športni dvorani na Kodeljevem je dejal, da je hadž srečanje ljudi različnih ras, barv kože, jezikov, gmotnega stanja in družbenega statusa ter da v sebi nosi močno sporočilo enakosti.

V nadaljevanju je spomnil na izkušnje prednikov, kjer so po drugi svetovni vojni v nekdanji Jugoslaviji na dolge zaporne kazni obsodili na desetine imamov. Kot največji greh v razumevanju vere je izpostavil lažno pričanje in lažno obtoževanje človeka za nekaj, kar ni storil.

Poudaril je, da muslimani živijo v svetu, v katerem se pogosto prepletajo različne informacije in dezinformacije o njihovi veri. "Vse to so pokazatelji naše nezrelosti v razumevanju vere," je dejal. Dodal je, da kurbam bajram simbolizira stopnjo človeške zrelosti, da je človeško življenje božji dar in nihče ga nima pravice namenoma vzeti.

Opozoril je, da če nekdo namenoma ubije človeka, mora ven iz svoje vere. Zato so ideologije, ki zagovarjajo nasilje, po njegovem mnenju v popolnem nasprotju s smislom islamskega učenja.

Grabus je ob koncu molitve spomnil na gradnjo džamije v Ljubljani, ki je v "islamski kulturi vedno bila zatočišče in časten prostor iskanja resnice". Ob tem je izrazil upanje, da bodo lahko molitve čim prej začeli izvajati v ljubljanski džamiji.

Ekstremisti novačijo Rome v severovzhodni Sloveniji

"Policija je med Romi v severovzhodni Sloveniji zaznala več primerov sprememb verskega prepričanja. Glede na osebe, ki so v tem sodelovale, so zaznani indikatorji, da obstaja tveganje radikalizacije," na policiji pojasnjujejo navedbe v Europolovem poročilu, da džihadisti v Sloveniji novačijo Rome. Dodajajo, da stopnja teroristične ogroženosti pri nas ostaja nizka.

V Europolovem poročilu je, kot smo poročali včeraj, navedeno naslednje: "Slovenija je poročala o novem trendu poskusa spreobrnjenja marginaliziranih posameznikov iz romske skupnosti v islam, pri čemer slovenske oblasti verjamejo, da je njihov glavni motiv finančni. Posamezniki naj bi bili plačani za to, da se spreobrnejo in pridružijo džihadu."

Na policijo smo naslovili več vprašanj o razsežnostih tega pojava. Kot nam je pojasnil vodja sektorja za organizirano kriminaliteto Tomaž Peršolja, so policija in druge varnostne službe, ki se ukvarjajo s preprečevanjem terorizma, lani ugotovile prve primere sprememb verskega prepričanja posameznih članov romske skupnosti. Ta trend so zaznali na severovzhodu države.

Slovenska policija je o tem poročala Europolu z namenom opozarjanja drugih članic, da so bolj pozorne na te ranljive skupine in da poskušajo preprečiti aktivnosti, ki bi lahko privedle v

ekstremizem. Trend je namreč značilen za celotno balkansko regijo, ne le za Slovenijo. "Poudariti je treba, da do zdaj nismo odkrili sumov nasilne radikalizacije oziroma novačenja za terorizem, vendar je take primere treba zaradi samega tveganja spremljati z vso odgovornostjo," pravijo na policiji.

Gre za trend, ki je nov, značilen za nekatere države Zahodnega Balkana in pri katerem je spreobrnitev pogosto pogojena z iskanjem novih priložnosti, nečesa novega, drugačnega, nemalokrat pa tudi prinaša določene finančne ugodnosti. Zadnje sicer v Sloveniji ni bilo potrjeno, je pa to praksa v tujini.

Odgovorni za nasilno radikalizacijo ne izbirajo sredstev. Praviloma si izbirajo bolj ranljive ciljne skupine, s katerimi je bistveno lažje manipulirati. Pri tem jim pogosto obljublajo stvari, ki ostanejo neizpolnjene."

Kdo jih novači?

Kdo "privablja" te ljudi? Peršolja pojasnjuje: "Slovenija je na tranzitni balkanski poti podvržena določenim članom ekstremistične islamske skupnosti z območja Zahodnega Balkana, predvsem z območja Bosne in Hercegovine. Vemo, da je bilo na območju te države islamistično prepričanje razdrto na več frakcij – nekatere so bolj, druge manj radikalizirane. Nekateri posamezniki, ki so od tam prišli živeti v Slovenijo, so tu začeli s pridobivanjem članom, da bi njihovo prepričanje dobilo večjo moč."

Gre za ljudi, ki bodisi živijo v Sloveniji bodisi imajo tu urejen status, pravi. Rome naj bi po naših neuradnih informacijah za prestop v muslimansko vero prepričevali "na terenu" in ne recimo prek družbenih omrežij, kar je pri Islamski državi prav tako pogosta praksa.

Koliko Romov je tarča?

Na vprašanje, koliko Romov naj bi bilo tarča, Peršolja odgovarja: "Gre za posamezne skupine. Konkretnih števil nimamo, treba pa se je zavedati, da so družine v tej etnični skupini številčnejše. Če en član družine sprejme drugo vero, je zelo verjetno, da bodo to storili tudi drugi, zato moramo biti pozorni na celotno skupnost."

Koliko naj bi Romi prejeli za prestop v drugo vero?

Vsot niso ugotovili, so pa indici, da so za prestop v drugo vero dobili določene ugodnosti, policija predvideva, da finančne.

Avstrijski časopis Die Presse poroča, da naj bi Europol med državami, kjer so vadišča teroristov, omenil tudi Slovenijo. Europol trdi, da ima časopis svoje vire.

RTV-jev dopisnik v Bruslju Matjaž Trošt je na Europol naslovil vprašanje glede domnevnega urjenja džihadistov v gozdovih na obrobju Ljubljane. Iz Europolove službe za odnose z javnostmi so mu odgovorili, da "izjave, objavljene v Die Presseju, ni mogoče pripisati [njihovi] agenciji, temveč lastnim zunanjim virom medija".

Avstrijski časopis Die Presse je v ponedeljek poročal, da naj bi Europol med državami, kjer so vadišča teroristov, omenil tudi Slovenijo, pri čemer omenja osamljen objekt v gozdu v okolici Ljubljane.

Vodja Sektorja za odnose z javnostmi Policije mag. Vesna Drole je za MMC sporočila, da "pri izvajanju tovrstnih aktivnosti slovenska policija ni pridobila podatkov oziroma potrdila sumov, da bi v Sloveniji obstajal trenažni center za usposabljanje salafistov oziroma da bi se v ljubljanskih gozdovih usposabljali islamistični skrajneži." S policije še sporočajo, da se zavedajo "nevarnosti terorizma in z njim povezanih tveganj, zato veliko pozornosti namenja[j]o preventivi, kakor tudi drugim ukrepom za preprečevanje teh tveganj."

Die Presse: Skrajneži Islamske države naj bi se urili tudi v Ljubljani

Die Presse navaja, da Europol uradno sicer ni dajal nobenih podatkov o centrih IS-ja za urjenje v Evropski uniji, a časopis na svoji spletni strani poroča, da naj bi do pred kratkim čez odprto schengensko mejo na islamistična predavanja ali muslimanska praznovanja ob rojstvu otrok v Slovenijo prišlo več moških v konvojih avtomobilov. Njihov cilj je bila osamljena zgradba v gozdu v okolici Ljubljane.

Tam so se po poročanju časopisa v navzočnosti salafistov iz Nemčije, Luksemburga, Slovenije in Avstrije radikalizirali, razpravljali in vadili s strelnim orožjem. Dovožne ceste do centra usposabljanja so varovali stražarji. V ozadju poligona za džihadiste naj bi bila salafistična zveza iz predmestja Ljubljane, ki je že več skrajnežev spravila na vojna območja v Iraku in Siriji, piše Die Presse.

Kot sta poročali televiziji POP TV in Planet TV, naj bi šlo za Rekreatijski center Korant v bližini Dola pri Ljubljani. Po poročanju Planet TV je aprila 2014 na tej lokaciji potekalo srečanje salafistov iz Slovenije in več evropskih držav, objekt pa naj bi za dogodek najel moški iz okolice Medvod.

Po navedbah POP TV je slovenska policija preiskovala ta enkratni dogodek in ugotovila, da ni bilo nobenih elementov kaznivega dejanja ali terorizma. Po informacijah POP TV naj bi šlo za navadno versko srečanje.

Ena pot vodi v BiH

Ena od sledi za teroristi pa po navedbah varnostnih virov, na katere se sklicuje Die Presse, vodi v BiH. Mednarodni preiskovalci so v zvezi s terorizmom sicer že nekaj časa pozorni na območje vasi Gornja Maoča, ki je pod nadzorom vahabitov.

Europol je v ponedeljek opozoril pred novimi terorističnimi napadi v Evropi. Kot je povedal direktor urada Rob Wainwright, je IS razvil nove bojne zmogljivosti za izvedbo velikega terorističnega napada s posebnim poudarkom na Evropi. Islamska država po neuradnih podatkih Euopola pri pripravi napadov meri zlasti na Francijo.

Se to lahko uresniči? "Slovenija bo čez 20 let večinsko muslimanska"

"Govorim o tem, da ta center in vse, za kar smo si prizadevali, smo si zaradi slovenskih državljanov, ki bodo čez, recimo, 20 let večina muslimanske oziroma islamske skupnosti v Sloveniji," je bila izjava slovenskega muftija Nedžada Grabusa v Odmevih. Izjava, ki je dvignila veliko prahu, sam mufti pa je ni nikoli niti demantiral niti pojasnil.

Kljub temu, da je napoved nekoliko kontroverzna, pa statistični podatki kažejo, da delež muslimanov tako v Sloveniji kot v Evropi strmo narašča. "In zato je zelo pomembno za širšo družbo, da razume, za kaj sploh gre, ko govorimo o islamskem kulturnem centru in naši identiteti v Slovenji," je opozoril mufti in tako pojasnil iz preteklosti dokaj nelogično potezo o gradnji tako velike džamije.

Koliko muslimanov je sploh že v Sloveniji?

Za mnenje o porastu števila muslimanov v Sloveniji smo povprašali islamskega teologa, prav tako pa preverili statistične podatke in napovedi.

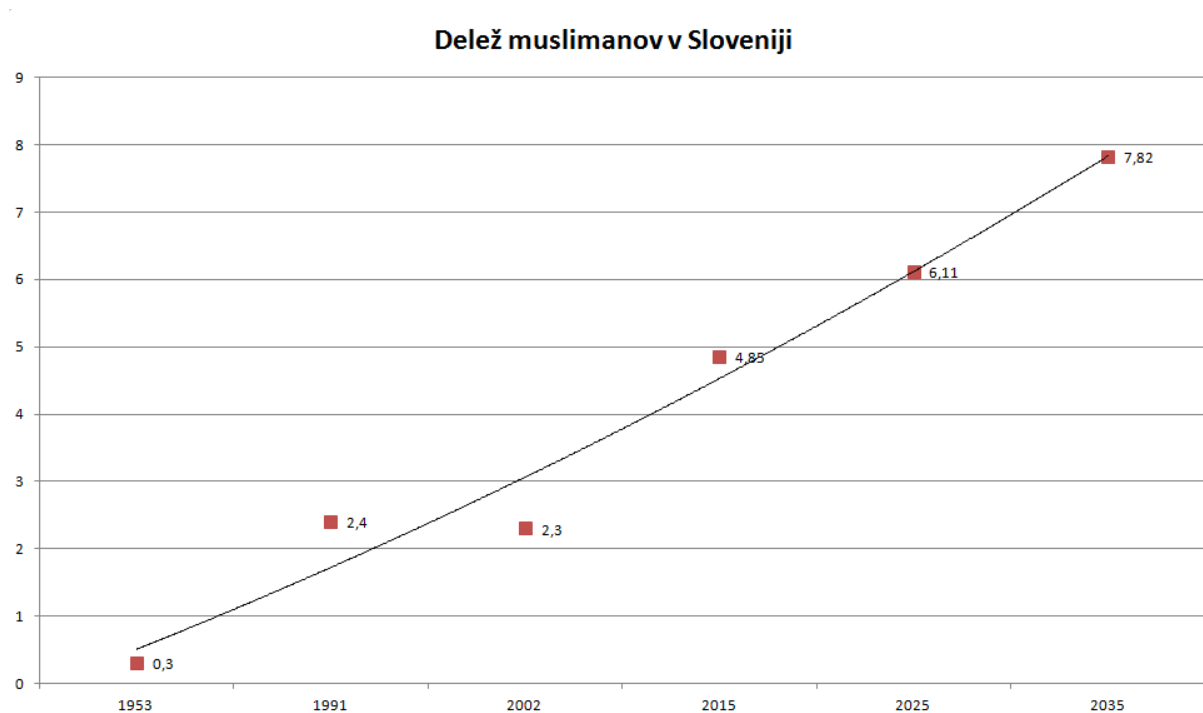
“V Sloveniji je okrog 100.000 muslimanov”

Alim Hasanagić, islamski teolog, v pogovoru za Novo24tv povzame besede slovenskega muftija in pravi, da je v Sloveniji trenutno okrog 100.000 muslimanov, kar znaša slabih 5 odstotkov prebivalstva.

Vsak mesec se samo pri njem oglasi nekaj Slovencev, ki želijo sprejeti islam za svojo vero. Koliko jih to stori pri drugih teologih, nimamo podatka. Pravi, da je razmerje med moškimi in ženskami kar 1 : 8.

Hasanagić sicer težko verjame, da bi sto tisoč muslimanov lahko nadvladalo preostale prebivalce Slovenije. Stanje pa bi se lahko zelo spremenilo, če bi v Sloveniji ostalo nekaj tisoč ali celo deset tisoč migrantov.

Kako narašča število muslimanov v Sloveniji?

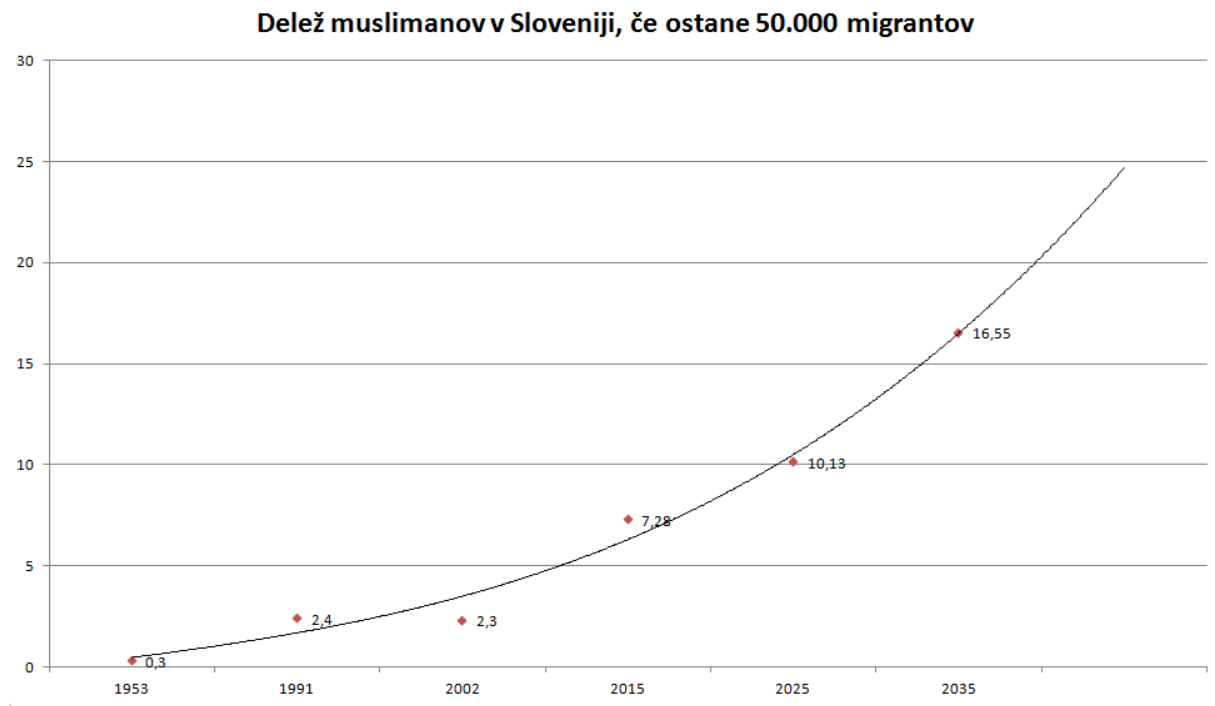

Če predpostavimo, da migrantska kriza ne bo pustila nobenih večjih sprememb in hkrati ne upoštevamo, da imajo muslimani v povprečju trikrat več otrok, potem bo delež muslimanov v Sloveniji leta 2025 znašal 6,11 odstotkov in v letu 2035 7,82 odstotkov. Zaradi večjega števila rojstev pri muslimanih glede na povprečno rodnost v Sloveniji bo ta številka večja.

Kaj pa če migranti ostanejo v Sloveniji?

Naslednji izračun prikazuje, kaj bi se zgodilo v primeru, če bi v Sloveniji ostalo 50.000 migrantov, kar postaja povsem realna možnost.

Delež pripadnikov islamske vere, pri katerem ne upoštevamo večje rodnosti, bi v tem primeru do leta 2025 zrasel na 10,13 odstotkov in do leta 2030 na 16,55 odstotkov. Hkrati ne moremo predvideti števila slovenskih kristjanov in kristjank, ki bi se v tem času spreobrnilo in sprejelo islam.

Do leta 2100 bo v Evropi 25 odstotkov muslimanske populacije

Philip Jenkins (Univerza Penn State, Univerza Baylor), profesor zgodovine in ugleden raziskovalec, v svojih dolgoletnih študijah religij napoveduje, da bodo pripadniki islamske vere do leta 2100 zajemali četrtno evropske populacije. Že v letu 2010 so zajemali 6 odstotkov evropskega prebivalstva, v letu 2015 pa 7,6 odstotkov.

Islamizacija Evrope – lažni preplah ali resna napoved?

Ugibanja o tem, ali bodo posledice begunske krize vodile v islamizacijo Evrope, vodijo v polemiko, ki v evropskem prostoru ne pojenja. Na eni strani gledamo izčrpane vojne begunce, na drugi strani pa med skupinami migrantov plapolajo zastave Islamske države, po spletu pa krožijo videi z grožnjami Evropi. Ne glede na to, kateri zorni kot je najbližje resnici, pa vseeno ostajajo dejstva in prognoze za prihodnost, ki so jasne: delež pripadnikov islama v Evropi in Sloveniji narašča, z njim pa tudi vsi izzivi, ki jih prinaša s seboj.